

Typy českých krajek (v lidovém prostředí)

V českém lidovém krajkářství hrály významnou roli některé západoevropské techniky, které pak u nás natrvalo zakořenily nebo pouze ovlivnily podobu místního krajkářství.

valencienské krajky byly nejvíce žádány v 1. polovině 19. století, vyráběny v oblastech středních a severovýchodních Čech a na opavském Slezsku. Jednalo se o kopírování „pravých“ valencienských krajek.

vláčková krajka vznikla v lidovém prostředí Čech a nahradila krajkou valencienskou. Jde o mladší typ mnohopárových krajek, zhotovené z jemné lněné příze kontrastního vzoru. Z řídké, obvykle tylové púdy, vystupují motivy plátenkových plošek orámované silnější nití. Výrobou „vláčky“ proslula střediska – Strážov na Šumavě, Postřekov na Chodsku, Sedlice u Blatné a Vamberk ve východních Čechách. V lidovém prostředí se užívaly od počátku 19. století až po současnost a získaly řadu krajových podob.

přezné krajky - prostší krajka tvořená malým množstvím párů ze silnějších přízí, využívají jednoduchých vazeb a prvků jako je řetízek, pláténko, polohod, dírková vazba nebo lupínek. Vzor vychází ze základů paličkovací techniky, není časově ani krajově odlišen, tyto krajky již na textilu z konce 18. století.

kovové krajky - stylem výroby blízké přezným krajkám. Základem je řídká, často dírková púda, zhotovená z dracounů, okraje doplněny úzkými proužky kovové fólie v barvách zlata a stříbra. Použití obtížně zpracovatelného materiálu si vyžádalo jednoduchý, často stereotypní vzor, ponejvíce pak vějířový motiv. Tyto krajky vyráběny v různých šířích, těžko se určuje jejich krajový a dobový původ. Tyto krajky se paličkovaly v celých Čechách, ale hlavním střediskem jejich výroby je Sedlice u Blatné.

páskové krajky s púdicí - mají řídkou púdu, v níž se rýsuje kresba plátenkového pásku, někde se púdice vytváří jen nepravidelným rozpracováním spojovacích prvků pásky. Tyto krajky jsou zároveň i přechodným typem krajek západního a východního stylu, oblast jejich výskytu - východní Čechy a střední Morava (např. tzv. „chorvátská“ krajka)

páskové krajky - oblíbené ve všech krajkářských oblastech Čech, Moravy, Slezska a Slovenska. Páskové krajky a tkanice - práce s několika páry paliček, materiál – rezná příze, někdy i hedvábí, barevná vlna nebo indické kopřivy. Nejprostší - „tkanice a tkaničky“ dochované v oblasti Uherskobrodsko na jihovýchodní Moravě. Pásková krajka výrobně zakotvila na jižním cípu Moravy na Podluží, kde se v 1. polovině 19. století paličkovaly kompozičně bohaté páskové krajky k ženským šatkám.